

2. Verdonschot EHAM. Dental Treatment Planning and Problem Solving. Academisch proefschrift, Katholieke Universiteit te Nijmegen, 1984.
3. McGuire CH, Solomon LM, Bashook PG. Construction and use of written simulations. New York: The Psychological Corporation, 1976.
4. De Jong T, Ferguson-Hessler MGM. Voorwaarden voor het succesvol oplossen van problemen. Eindhoven: Technische Hogeschool, Rapport nr 30, 1982.
5. Verdonschot EHAM. Een probleemoplossingsmodel voor complexe tandheelkundige vraagstukken. Ned Tijdschr Tandheelkd 1982; 89: 405-14.
6. Marshall JR, Fabb WE. The construction of Patient Management Problems. Med Educ 1981; 15: 126-35.
7. Harden RM. Preparation and presentation of patient-management problems (PMPs). Med Educ 1983; 17: 256-76.
8. Van Es JC, Gerritsma JGM, Koopman J, Smal JA. Simulatie van patiënten in het onderwijs. Schriftelijke oefeningen in huisartsgeneeskunde. Utrecht: Bohn, Schelma & Holkema, 1977.
9. Faber RJ. De geschreven patiëntsimulatie als toetsinstrument; mogelijkheden en moeilijkheden. Amsterdam: ORD-paper, 1977.
10. Berner ES, Bligh TJ, Guerin RO. An indication for a process dimension in medical problem solving. Med Educ 1977; 11: 324-8.
11. Newble DI, Hoare J, Baxter A. Patient Management Problems; issues of validity. Med Educ 1982; 16: 137-42.

April 1985.

Adres: Dr. E. H. A. M. Verdonschot,
Postbus 9101,
6500 HB Nijmegen.

BERICHTEN

Verenigingsverslagen en mededelingen

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR ORTHODONTISCHE STUDIE

Jaarverslag 1984

Het zal de lezer wellicht verbazen nu een jaarverslag van de *Nederlandse Vereniging voor Orthodontische Studie* onder ogen te krijgen over 1984.

De verklaring van deze late publikatie is dat het jaarverslag op de huishoudelijke vergadering moet worden goedgekeurd. Omdat, in verband met de Studieweek, de voorjaarsvergadering niet werd gehouden was de eerste huishoudelijke vergadering in 1985 eerst op 8 november, tijdens de najaarsvergadering.

Een jaar met drie huishoudelijke vergaderingen en twee wetenschappelijke. Een uitzonderlijke situatie binnen onze vereniging, omdat al sinds jaren er geen verenigingszaken aan de orde zijn, die extra vergaderen noodzakelijk zouden maken. De huishoudelijke vergadering van 19 juni werd gehouden in het Grand Hotel Wientjes te Zwolle. De agenda vermeldde behandeling en vaststelling van statuten en huishoudelijk reglement. Aangezien alleen het bestuur aanwezig was, werd de agenda in vlot tempo afgewerkt. Dat bood de gelegenheid de rest van de tijd aan zaken, de Studieweek betreffende, te besteden. De wetenschappelijke vergaderingen werden gehouden op 23 maart in het Jaarbeurs Congresgebouw te Utrecht en op 25 oktober in Schouwborg 'Orpheus' te Apeldoorn.

In Utrecht was het gemeenschappelijk onderwerp der lezingen samen te vatten onder de titel 'Een greep in de modellenkast'. Sprekers waren van de Katholieke Universiteit: Mevrouw A. M. Kuypers-Jagtman en Prof. Dr. F. P. G. M. van der Linden. Van de Vrije Universiteit: Prof. Dr. B. Prahls-Andersen. Van de rijksuniversiteit te Utrecht collega J. W. Booy en J. E. M. van Os en van de rijksuniversiteit te Groningen de collega A. C. Jongsma, A. L. van der Molen en H. J. Rummelink.

De najaarsvergadering te Apeldoorn had als sprekers: Prof. C. Booy, over 'Behandeling van de kruisbeet in het wisselgebijt', Dr. M. A. Steenks, over 'Gnathologische aspecten van de functionele laterale malocclusie' en Dr. J. Ha-

merling, over 'Orthodontische aspecten van de laterale dwangbeet'.

Met vreugde ziet het bestuur dat de belangstelling voor de vereniging nog steeds stijgende is. Dit is op zichzelf niet verwonderlijk. Uit allerlei gegevens blijkt dat orthodontie een tak van de tandheelkunde is die meer en meer 'weer' in de algemene praktijk wordt uitgeoefend. Dat zal een deel van de nieuwkomers op dit terrein doen besluiten hun inzicht in de orthodontie te verbreden en zij beseffen dat onze vereniging daartoe mogelijkheden biedt.

Het ware te wensen, ter wille van een goede uitoefening van de orthodontie, dat deze mening bij een nog veel groter aantal collegae post vat. Uit het stijgende ledental, uit de grote opkomst op de wetenschappelijke vergaderingen en uit de belangstelling voor de Studieweek meent het bestuur te mogen afleiden, dat onze vereniging, ondanks PAOT, in een behoefte voorziet. Mocht destijds de vrees hebben bestaan dat het PAOT het bestaan van de wetenschappelijke vereniging overbodig zou maken, de praktijk van de afgelopen jaren leert ons dat dat zeker niet het geval is. Naar onze mening hebben beide organisatievormen een taak die naast elkaar kan blijven bestaan, met als doel het in de statuten onder artikel 3 vervatte: Het bevorderen der studie en het verbreiden der kennis van de Orthodontie.

J. M. Beek, secretaris

NEDERLANDSE
VERENIGING VOOR
PARODONTOLOGIE

Oproep kandidaten voor de NVvP-onderzoeksprijs

De *Nederlandse Vereniging voor Parodontologie* heeft de 'NVvP-onderzoeksprijs' ingesteld, met de bedoeling onderzoek van hoog gehalte op het gebied van de Parodontologie te stimuleren. Deze prijs – ter beschikking gesteld door de firma Colgate-Palmolive – wordt eenmaal in de twee jaren uitgereikt en bedraagt f 3500,—.

Inzendingen

Voor de prijs komen onderzoekers, die in Nederland werkzaam zijn, en Nederlandse onderzoekers in het buitenland, in aanmerking. Criteria waaraan het onderzoeksverslag moet voldoen:

1. Het dient – in het Engels geschreven – in een internationaal tijdschrift te zijn gepubliceerd.
2. Het dient betrekking te hebben op het vakgebied der Parodontologie.
3. Het dient gepubliceerd te zijn in de twee jaren voorafgaande aan het jaar waarin de prijs wordt uitgereikt.

Beoordeling

De beoordeling geschiedt door een internationale jury, bestaande uit alle Nederlandse en twee buitenlandse hoogleraren in de Parodontologie, en een vertegenwoordiger van de firma Colgate-Palmolive.

Indien de jury van mening is dat geen der inzendingen voor bekroning in aanmerking komt, wordt de prijs dat jaar niet uitgereikt.

Procedure

De inzendingen dienen, in zesvoud, uiterlijk 1 februari 1986 in het bezit te zijn van het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Parodontologie, p/a Ant. Deusinglaan 1, 9713 AV Groningen.

De winnaar zal de prijs tijdens het Jubileumcongres op 17 en 18 april 1986 in ontvangst kunnen nemen. Hij/zij verplicht zich bovendien, naar aanleiding van het onderzoeksverslag, een voordracht te verzorgen tijdens het Jubileumcongres.

Oproep kandidaten voor de NVvP-mondhygiëneprijs

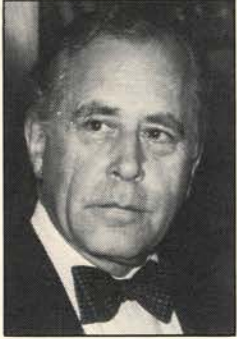
De *Nederlandse Vereniging voor Parodontologie* heeft de 'NVvP-mondhygiëneprijs' ingesteld met de bedoeling mondhygiënisten te stimuleren zich in te zetten voor de bevordering van de mondhygiëne en/of voor het werkterrein van de mondhygiënist.

Voor de prijs – die f 1500,— bedraagt – komen in Nederland werkzame mondhygiënisten in aanmerking, die zich in de afgelopen twee jaren met betrekking tot bovengenoemde doelstelling, uitzonderlijk hebben onderscheiden. Iedere mondhygiënist die meent dat hij/zij of een ander voor de prijs in aanmerking komt, kan zich aanmelden of iemand voordragen, door vóór 1 februari 1986 een uitgebreide motivatie in te zenden naar het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Parodontologie, p/a Ant. Deusinglaan 1, 9713 AV Groningen. De prijs wordt uitgereikt tijdens het Jubileumcongres op 17 en 18 april 1986 te Amsterdam.

Buitenland

HONGARIJE

Prof. Dr. W. A. M. van der Kwast benoemd tot erelid van de Hongaarse Vereniging voor Stomatologie en Maxillo Faciale Heelkunde

Aan de Semmelweis Universiteit te Budapest is op 11 oktober 1985 door de president van de Hongaarse Vereniging voor Stomatologie en Maxillo Faciale Heelkunde, Prof. Dr. Sandor Orsos, aan Prof. Dr. W. A. M. van der Kwast, hoogleraar in de Mondziekten en Kaakchirurgie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, het erelidmaatschap van deze organisatie toegekend. De onderscheiding werd verleend op grond van de bevordering van de maxillofaciale heelkunde in internationaal verband.

ASSOCIATION FOR DENTAL EDUCATION IN EUROPE (A.D.E.E.)

Verslag 11e jaarlijkse congres te Bad Neuheim d.d. 8-11 september 1985

Het programma omvatte drie thema's:

1. Changes in dental education and continuing education.
2. A.D.E.E. in Europe and in developing countries, educational research.
3. Computer evaluation of prosthetic treatment.

Elk thema werd door een aantal sprekers ingeleid. Vervolgens werd door de deelnemers, in groepen van ± 10 personen, aan de hand van 'startvragen' de materie verder uitgewerkt en besproken. Op de laatste dag van het congres werd tijdens een plenaire zitting van deze discussies verslag gedaan. De voordrachten en de discussieverslagen zullen worden gepubliceerd. Deze opzet vraagt van de deelnemers een actieve deelname en bevordert sociale contacten en de uitwisseling van gedachten en ideeën die bij de deelnemers leven. Vertegenwoordigers van 15 nationaliteiten namen aan het congres deel. Hierna zullen de thema's kort worden besproken.

Thema 1: *Changes in dental education and continuing education.*

Møller (Kopenhagen) vertegenwoordigde de World Health Organisation (W.H.O.). Hij be-

sprak de afnemende vraag naar tandheelkundige hulp in een deel van de wereld als een gevolg van de daling in het voorkomen van cariës, met als gevolg werkloosheid onder de tandartsen en de in een ander deel van de wereld toenemende vraag naar tandheelkundige hulp ten gevolge van een nog steeds toenemen van het voorkomen van cariës.

Ook beschreef hij de tandarts van de toekomst. Hij zag deze als een academicus, opgeleid en opererend gelijkwaardig aan de huidige medische specialisten. Deze tandarts van de toekomst zal dus moeten beschikken over een hoeveelheid expertise en vaardigheden op een breed gebied. Hij zal voornamelijk het echt moeilijke werk verrichten en al de routinematige (be)handelingen delegeren aan (tandheelkundige) hulpkrachten.

In Zwitserland is men zich ervan bewust dat de tandarts van de toekomst over andere en/of meer bekwaamheden zal moeten beschikken dan de nu functionerenden. Dit heeft implicaties voor de curricula van de opleiding tot tandarts. Om hier enig zicht op te krijgen heeft de Swiss Dental Association een enquête gehouden naar de tijdsbesteding van de nu praktiserende tandartsen.

Geering deed hiervan verslag: Opvallend was, dat de Zwitserse tandarts gemiddeld maar 2% van zijn tijd besteedt aan parodontale behandelingen en 40% aan restauratieve handelingen.

Door Strassburg (West-Duitsland) werd een beschrijving gegeven van de werkwijze van het instituut voor postacademisch onderwijs van de 'German Dental Association': de 'Academie Praxis und Wissenschaft'. Dit instituut stelt zich ten doel haar leden die allen werkzaam zijn in de algemene praktijk up to date te houden met de stand van de wetenschap. Men kan van dit instituut lid worden na het volgen van een basis cursus, die in een groep van 20 deelnemers wordt gegeven. Na het met goed gevolg hebben doorlopen van deze cursus, duur $\pm 1\frac{1}{2}$ jaar, verkrijgt men een pas. Deze pas geeft toegang tot de cursussen van het genoemde instituut. Het lidmaatschap vervalt indien men niet jaarlijks tenminste twee van deze cursussen volgt. Directeur Heners, van het Postgraduate Instituut Karlsruhe, beschreef in zijn voordracht op welke wijze door zijn instituut het postacademisch onderwijs wordt verzorgd. Per jaar worden gemiddeld 150 cursussen zowel voor tandartsen, tandartsassistenten als tandtechnici gegeven; duur meestal twee dagen. Het instituut ligt in het centrum van de stad en heeft een aantal tandartsen, tandartsassistenten en tandtechnici in dienst; deze groep behandelt patiënten. Heners meent dat men op deze manier een beter idee heeft welke cursussen practici graag willen volgen. Men heeft immers zelf contact met de dagelijkse praktijk. De cursussen worden door deskundigen van over heel de wereld verzorgd. Alleen bij succes kan men als spreker enige malen worden teruggevraagd.

Door Gängler werd het tandheelkundig curriculum in Oost-Duitsland beschreven. Sinds 1975

draait daar een nieuw curriculum met een interdisciplinaire samenwerking van de tandheelkundige klinische vakken in het laatste, het vijfde studiejaar. Opvallend waren de vele mogelijkheden om zich binnen de tandheelkunde in een groot aantal basisvakken te specialiseren, bijvoorbeeld, tandanatomie, tandhistologie, etc.

Thema 2: *A.D.E.E. in Europe and in developing countries, educational research.*

Dit thema werd door drie sprekers ingeleid; allereerst gaf Farmer (G.B.) een kort overzicht van de geschiedenis en werkwijze van de A.D.E.E.

Door met name de Scandinavische landen worden steeds meer tandartsen voor en uit laag geïndustrialiseerde landen opgeleid. Eriksen (Noorwegen) vroeg zich in zijn voordracht af of dit wel een gewenste ontwikkeling is. De Dental School heeft enkele jaren geleden, toen het aanbod van nieuwe eerstejaars sterk terugliep, de opvallende opleidingsplaatsen opgevuld met studenten uit de ontwikkelingslanden. Maar hoe moet een dergelijke student worden opgeleid om goed voorbereid in zijn land terug te komen? Deze landen hebben dikwijls zelf nog niet een duidelijk beeld van de gewenste opzet van de gezondheidszorg en over de plaats die de tandheelkunde daarin zou moeten of kunnen innemen. De premisse dat het systeem van zorgverlening en de tandheelkundige problemen overeenkomen met de Westeuropese landen en dat de te geven opleiding identiek zou kunnen zijn, lijkt momenteel ver bezijden de werkelijkheid. Dat thans de tijden gunstig zijn voor het doen van onderwijskundig onderzoek in de opleiding tot tandarts, was het onderwerp van de inleiding van Van de Poel (Nederland). Het ontwikkelen van een opleiding, die de hoogwaardig geschoolde tandarts-academicus van de toekomst oplevert in een tijd waarin de financiële en personele mogelijkheden in de tandheelkundige opleidingen worden teruggebracht, maakt dergelijk onderzoek naar zijn mening noodzakelijk. De traditionele en nieuwe onderwijsmethoden zullen moeten geëvalueerd, onder andere voor wat betreft efficiëntie en doelmatigheid. Op deze manier kunnen op verantwoorde wijze veranderingen worden aangebracht en nieuwe ontwikkelingen worden ingevoerd. Bovendien kan op deze wijze het programma worden verzorgd binnen het raamwerk van teruglopende personele en financiële middelen zonder dat dit inhoudelijk behoeft te worden ingekrompen.

Thema 3: *Computer evaluation of prosthetic treatment.*

De voordrachten voor dit thema werden verzorgd door drie medewerkers van de Katholieke Universiteit te Nijmegen: Vermeulen, Plasman en Van 't Hof. Zij gingen in op evaluatie-onderzoek van de frameprothese. Daarbij werd vooral aandacht besteed aan het opslaan van gegevens in de computer en de statistische bewerking ervan.

Op de laatste congresdag werd, naast de discussieverslagen van de groepen, door Vollrath Hopp van het Hoechst-concern uit Frankfurt een lange voordracht gehouden met als titel 'Hostility towards technology. Symptom of an emotional crisis'. Hij ging in deze filosofische inleiding in op de catastrofale gevolgen voor de industriële ontwikkeling van de westerse landen van het verwerpen van technologische kennis. Deze houding heeft tot gevolg dat nieuwe kennis erg vertraagd vertaald kan worden in technische toepassingen. Naar zijn mening heeft dit te maken met een evenwichtsverstoring van het rationele en irrationele in de mens. Dit evenwicht is reeds een paar eeuwen geleden uit balans geraakt. Maar naar zijn mening misleiden wij ons zelf door aan elke vooruitgang sterke waardeoordelen toe te kennen. Voor de ontwikkeling op aarde blijft polarisatie nodig, zowel voor het leven als ook voor het brengen van veranderingen.

J. E. Wiegman,
A. C. M. van de Poel.

Binnenland

PROMOTIES

A. C. Jongsma

Op woensdag 13 november 1985 promoveerde de heer A. C. Jongsma (Den Helder) tot doctor in de Geneeskunde aan de rijksuniversiteit te Groningen, op een proefschrift getiteld: 'Permanent molar crypts in the human mandible'.

Promotoren waren Prof. Dr. H. S. Duterloo en Prof. C. Booy, terwijl Dr. H. W. B. Jansen als referent optrad.

L. G. M. de Bont

Op woensdag 20 november 1985 promoveerde de heer L. G. M. de Bont (Groningen) tot doctor in de Geneeskunde aan de rijksuniversiteit te Groningen, op een proefschrift getiteld: 'Temporomandibular joint articular cartilage structure and function'.

Promotoren waren Prof. Dr. G. Boering en Prof. Dr. J. K. van der Korst (buitengewoon hoogleeraar in de Reumatologie aan de Universiteit van Amsterdam), terwijl Dr. H. W. B. Jansen als referent optrad.

L. W. J. van der Linden

Op donderdag 28 november 1985 promoveerde de heer L. W. J. van der Linden (Dordrecht) tot doctor in de Geneeskunde aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, op een proefschrift getiteld: 'Periodontal bone lesions'.

Promotor was Prof. Dr. C. O. Eggink, copromotor Dr. P. F. van der Stelt, terwijl Prof. G. Dekker als referent optrad.

MEVROUW A.M.A. BACKER DIRKS-MAHN OVERLEDEN

In de leeftijd van 93 jaar overleed op 15 november 1985 te Leiden mevrouw A. M. A. Backer Dirks-Mahn. Op 22-jarige leeftijd bevorderd tot tandarts – uiteraard aan de Rijksuniversiteit Utrecht – prakticeerde zij destijds als een der eerste en weinige vrouwelijke tandartsen in Rotterdam.

Tot op hoge leeftijd verraadt haar lidmaatschap van de Nederlandse Vereniging van Tandartsen en van Het Ivoren Kruis haar verknochtheid aan het beroep dat zij met zo veel liefde heeft uitgeoefend. Maar haar verwevenheid met de vaderlandse tandheelkunde kan alleen door diegenen worden beseft, die zich realiseren dat wijlen haar echtgenoot, collega J. J. Backer Dirks, en – in het heden – haar zoon, Prof. Dr. O. Backer Dirks, zich resp. als voorzitter en secretaris van het Algemeen Bestuur van de Stichting Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde op zo'n uitnemende wijze hebben ingezet.

Met respect staat de Redactie stil bij het heengaan van de collega die de professie, in de leeftijd der zeer sterken, ontviel.

POSTACADEMISCH ONDERWIJS TANDHEELKUNDE

Cursussen in de maand januari

Hieronder volgt een herinnering aan de cursussen die in de maand januari onder auspiciën van het *Orgaan voor Post-academisch Onderwijs Tandheelkunde*, worden gegeven. Voor uitvoerige informatie wordt op deze plaats verwezen naar het – ultimo november verschenen – 'zwarte' *cursusprogramma Voorjaar 1986*.

ACTA Dysfunctie van het kauwstelsel – vervolgcursus, 24 en 25 januari 1986.

RUG Etsbruggen en facings – klinische en tandtechnische aspecten, 31 januari 1986.

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland.

* Eerste vermelding

1986

14 januari

Klinische avond voor tandartsen in de aula van het ziekenhuis 'De Weezenlanden', Zwolle. Aanvang 20.00 uur.

* 21 januari

Klinische avond voor tandartsen in het Ignatius-ziekenhuis, Breda. Aanvang 20.15 uur.

* 25 januari

AIDS-symposium, Ned. Ver. van Artsen – Automobilisten, Jaarbeurs congreszaal, Utrecht. Inl. Organisatie Bureau Utrecht, 030-52 32 72.

30 januari

Klinische avond voor tandartsen in het Onderwijscentrum Tandheelkunde/Verloskunde, Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Aanvang 20.00 uur.

3 februari (onder voorbehoud)

Klinische avond voor tandartsen in het Tandheelkundig Instituut, Sorbonnelaan 16, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

9-21 maart

Cursus 'Advanced paedodontics', London/Newcastle upon Tyne, Engeland, Inl. The British Council, Keizersgracht 343, 1016 EH Amsterdam (tel. 020-22 36 44).

13 maart

Voorjaarsvergadering Ned. Tandheelkundig Genootschap, thema 'Onderzoeks- en beroepsontwikkelingen in de tandheelkunde', Jaarbeurs congres- en vergadercentrum, Utrecht.

* 21 maart

Wetenschappelijke nascholingsdag afd. Eindhoven e.o. NMT, onderwerp 'Oncologie'. Inl. F. M. A. Schröder, Botenlaan 50-52, 5652 CB Eindhoven, tel. 040-514527. (Zie ook *Nederlands Tandartsenblad*.)

27 maart

Klinische avond voor tandartsen in het Onderwijscentrum Tandheelkunde/Verloskunde, Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Aanvang 20.00 uur.

7-12 april

23. Internationale Dental-Schau, KölnMesse, Keulen, W.-Duitsland.

17 april

Symposium 'Voeding en hart/vaatziekten', Stichting Voeding Nederland, Jaarbeurscongrescentrum, Utrecht. Inl. mw. L. A. Meulenbroek-van Wezel, Groenestein 9, 9301 TP Roden (tel. 06908-16043).

17-18 april

Jubileumcongres Ned. Ver. voor Parodontologie, RAI-congrescentrum, Amsterdam. Inl. secr. J. A. H. Tromp, Ant. Deusinglaan 1, 9713 AV Groningen (tel. 050-11 73 91).

* 25 april

Voorjaarsvergadering Ned. Ver. voor Orthodontische Studie, Postillonmotel, Nulde-Putten. Inl. secr. J. M. Beek, Wildernislaan 51, 7313 BD Apeldoorn.

* 1-5 mei

9-ième Journées Françaises Internationales de Parodontologie, Angers, Frankrijk. Inl. SF Pa-